

Проповед 323

За повереното ни от Бога

Прочит: Матей 25, 14 - 30

Скъпи братя и сестри,

1. Въведение. Животът ни е низ от събития и всеки един от нас има отговорности, които са му поверени. Някои от тях харесваме други не. Този живот обаче трябва да бъде живян, с ясен поглед към онова, което ни е поверено, към отговорностите, които имаме спрямо този свят, хората около нас и Бога. Ако ние живеем живота си само за себе си, то рано или късно ще установим, че сме се провалили. Животът ни не може да бъде живян само за самите нас. Една стара история ни раказва за това колко важно е да не живеем, живота си само за себе си, а че трябва да го живеем съзнавайки отговорностите си към хората и към Бога: *Един плъх наблюдавал през дупка в стената как фермерът и жена му отварят някакъв пакет. Каква ли храна имало вътре? За негов ужас плъхът видял да изваждат от пакета капан за мишки. Решил, че е най-добре да предупреди всички животни във фермата: В къщата има капан за мишки, капан за мишки в къщата! - викал плъхът. Кокошката се оваляла в прахта, вдигнала глава и изкудкудякала: Извинете г-н Плъх, разбирам колко обезпокоително е това за вас, но мен изобщо не ме засяга. Няма за какво да се притеснявам. Плъхът отишъл при прасето: В къщата има капан за мишки, капан за мишки в къщата! Съжалявам, г-н Плъх - казало със съчувствие прасето, - но не мога да направя нищо освен да се моля за вас, което ви уверявам, че ще направя. Плъхът се обърнал и към кравата: Олеле. Капан за мишки?! Аз съм в смъртна опасност. - Ха! Ха! Ха! - присмяла му се тя. Накрая плъхът се прибрал в къщата с наведена глава и примирен, че трябва сам да се справи с надвисналата опасност. Същата нощ в къщата се чул звук от щракване на капана за мишки. Жената на фермера се втурнала да види какво се е хванало. В тъмнината тя не видяла, че капанът е защипал опашката на отровна змия. И змията я ухапала. Фермерът веднага я закарал в болница, където тя скоро вдигнала температура. И понеже всички знаят, че висока температура се лекува най-добре с прясна пилешка супа, фермерът взел брадвата си и се запътил към стопанския двор за основната съставка на супата - кокошката. Дълго боледувала жена му и много приятели и роднини се изредили да седят край леглото и. За да нагости всички, фермерът заклал прасето. Накрая, след дълго боледуване жената починала. За погребението дошли толкова много хора, че за да ги нахрани, фермерът трябвало да заколи и кравата. Както се оказва в тази история, в края на краищата личният проблем на един от участниците се оказва фатален за всички останали. Ние не живеем сами за себе си и трябва да се научим да поемаме поверените ни отговорности. И това се отнася за отговорностите, които този свят ни вменява, всяка дребна ежедневна отговорност, иначе този свят не би могъл да съществува. Длъжни сме обаче да поемаме и да изпълняваме отговорностите, които Бог ни поверява. И това са отговорности, които всеки един има, но и които ние твърде често забравяме. Ние никога не забравяме да ядем и да спим, и да вземем това, което ни се полага, но много често забравяме онова, което Бог ни е поверил. Всеки един човек е надарен с таланти и способности, с дарби, които можем да използваме и то не само за себе си. Тези дарби и способности са дадени за обща употреба. От нас обаче зависи как ще ги употребяваме и за употребата на всеки един от тези дарове ние носим отговорност. Именно това е темата на притчата, която Исус Христос разказа на своите слушатели. Тази притча е част от думите, които Исус Христос отправя към своите ученици, като част от Неговите прощални слова. Тези думи са отправени към всеки един от нас. Бог ни е поверил съкровище и само от нас зависи как ще използваме повереното ни. В притчата са описани трима слуги, на които са поверени талантите. В ролята на кого от тримата сте вие?*

1. Поверено ни е много. Важно е когато разглеждаме този текст, да разберем посланието, което съдържа тази притча на Исус. Ключовата дума тук е “верен”. Притчата има за цел да ни накара да се замислим доколко сме верни. Господарят заминава за далечна страна, но още от самото начало е ясно, че ще се върне. Когато заминава, Господарят поверява на слугите си таланти. Важно е да отбележим, че господарят не поверява талантите на всички хора, а на точно определени, на слугите си, на тези, които са решили да Му служат със всичките произтичащи от това права и задължение. Той е дал на слугите си таланти, с които в негово отсъствие да търгуват. Талантът е е мярка за тегло, която след време става голяма парична единица и големината и е около 40 килограма, като еквивалента му в пари вероятно е отговарял на цената на 40 килограма злато. Тук Исус не говори просто за способности, а по-скоро за отговорност. Това са отговорностите, които Бог дава на своите хора. Думата “талант” не е употребена в смисъла, който ние познаваме. Той не е просто дарба, която можем да направляваме или пък способност, с която можем да се гордеем. По-скоро това е вложение, което Бог прави в нас. Бог иска да разчита на нас, да знае, че ние сме готови да Му служим, да оползотворим това, което ни е поверил. Притчата има много страни. Най-важно в нея е верността към отсъстващия господар, който един ден ще се завърне и ще поиска да научи какво сме свършили. За да сме наясно с размера на повереното, можем само да кажем, че един съвремен прочит на поверените суми ни казва, че на първия слуга господарят е поверил около 5 млн. лв., на втория слуга около 2 млн. лв., а на третия – около 1 млн. лв. Сумите са огромни, а контролът е нищожен. Господарят го няма, а парите са в наличност. Можеш да си позволиш да правиш каквото искаш. В нашето време има толкова случаи, в които се злоупотребява с чужди пари, че не изглежда никак трудно да вземеш чуждото. Господарят очевидно имаше доверие в слугите си. Това е нещо, което трябва да отбележим още в самото начало на историята. На първо място, Бог се доверява на слугите си. Той вярва в нас и затова е готов да ни повери голяма отговорност. Бог знае, че сме слаби човеци, но въпреки това е готов да заложи на нас. Делото на Исус Христос го доказва – ние не сме достойни, но въпреки това Исус Христос умря на Голгота за нас, за да ни спаси. Бог дава най-ценното си, за да ни спаси. Бог е готов да залага отново и отново на нас. Второто, което трябва да споменем още в самото начало, е че ние сме настойници на нещо, което ни е поверено. Ние не сме собственици. Бог ни е поверил огромно богатство, а за всичко поверено ни ние ще трябва да отговаряме един ден. Това богатство не е заслужено и не е наше. Ние сме настойници на Божието.

2. Кои са слугите на Бога? Ако се вгледаме в текста ще видим още нещо важно – Бог се доверява на всички! **“Защото ще стане, както когато един човек при тръгването си за чужбина свика своите слуги и им предаде имота си.”** Още в началото на притчата виждаме няколко забележителни неща. Първо, господарят извиква всички свои слуги. Това означава че нито един от тях не липсваше. От една страна бяха повикани всички, а от друга страна бяха повикани само тези, които бяха слуги на Господаря. Това означава че тази притча, както казахме и по рано, не се отнася за хората по принцип, а само за тези, които са признали Бога за свой Господ. Всеки е получил дарби и способности от Бога, всички дарби и способности, които имаме в този живот са дар от Него, но отговорността и доверието са само за неговите слуги, за християните. Бог вика само своите си. Защо е така? Защото ние, християните, най-ясно съзнаваме Кой е факторът в този живот или поне трябва да Го съзнаваме. Ние знаем кой е Бог и какво Той е направил за нас. Така, че ако смяташ себе си за християнин, ако се смяташ за дете на Бога, ако искаш да Го следваш, ти трябва да си готов да носиш отговорност, да поемеш отговорност и да вършиш Божията воля в живота си. Как точно ще изглежда служенето на Бога в този живот е различен въпрос, но едно е сигурно, ние трябва да бъдем слуги на Бога не само в тайно, но и за всички други. Нито едно от делата на слугите не трябва да са в конфликт с това, което Господарят е, което означава, че ние не можем да вършим неща противни на Божието слово, ние трябва да сме активни. И нито за миг не трябва да забравяме колко голяма е отговорността, която ни е поверена: **“и им предаде имота си”**. Бог ни казва, казва го на всички нас чрез тази притча, че ни предава имота Си, целия Си имот; цялата тази земя, Бог поверява в ръцете ни и очаква ние да се грижим за нея. Отговорността е голяма. Бог не дава само част от имота Си, а целия Си имот, той поверява грижата за Своето наследство на нас, Неговите слуги. Това е голяма отговорност. Ние, християните, не сме от този свят, но наша е отговорността за този свят, на нас е поверена цялата отговорност за този свят. Ние носим отговорност за хората около нас, да се грижим за болките и страданията им, за безпътницата

им, но най-вече за това да им покажем пътя към Бога, пътя към спасението. Тази отговорност е нещо, което трябва да съзнаваме, защото Бог ни е поверил целия си имот, тази отговорност трябва да е движещата сила за живота ни – Бог ни е поверил всичко; това е голяма чест, но и огромна отговорност.

3. Как Бог разпределя задачите? Дори беглият поглед върху следващите редове от притчата може да ни убеди, че тук не важи комунистическият принцип – “на всички по равно”: **“На един даде пет таланта, на друг - два, на трети - един, на всеки според способността му; и тръгна.”** Бог не дава на всеки по-равно, а дава според това до каква степен може да се довери на отделният човек. Доверието не е малко: Сумата поверена на третия слуга, която е и най-малка от трите, никак не е малка. Бог се доверява на хората и ги оценява доста по-високо от това, което те сами биха оценили. Бог ни познава добре и ни два според добрата Си воля и според нашето желание да поемем отговорността, която Той ни поверява. В притчата се описват два вида слуги – тези, които работят и увеличават даденото им, и този, който не прави нищо:

3.1. Работливите слуги. Наблюдава се интересно съответствие между духовните и природните закони. Всеки един от нас, който е спортувал какъвто и да е спорт, за кратко или за дълго, знае, че спортуването води до развиване на мускулите. Ако полагаме усилия в тази посока, ще бъдем възнаградени с това, че ще можем да носим по-тежки товари и пак да се чувстваме добре. А ако лежим в леглото и не правим нищо, започва атрофия и ние установяваме, че можем да правим все по-малко и малко, най-много да развием коремния си мускул. Малко по малко губим дори жалките мускули, които някога сме имали. Същото е, казва ни Исус, и в царството на духовното. Когато постъпваме вярно, в съответствие с отговорностите, които ни е поверил нашият Господар, способностите ни се увеличават. Ако не ги оползотворяваме, способността ни да откликваме и да бъдем полезни ще намалее и накрая ще изчезне съвсем. Посланието е ясно – то ни дава подтик да сме отговорни в служението си към Господаря и ни предупреждава да не сме бездейни било от леност, било от страх пред промените или от нежелание да поемаме рискове. Двата първи слуги - и човекът с петте таланта, и мъжът с двата таланта оползотворяват изцяло и отговорно онова, което им е поверено. И двамата са похвалени при завръщането на Господаря с: **“Хубаво, добър и верен слуга! Над малкото си бил верен, над многото ще те поставя. Влез в радостта на господаря си!”** (21,23) И двамата установяват, че възможностите им са се удвоили. Интересен въпрос е този – дали двамата слуги се различаваха много един от друг. Има два принципа на оценяване, според които можем да погледнем свършеното – единият е абсолютният, а другият е относителният. Според първия, само първият, само най-добрият е победителят – той е този, за когото остава наградата. Когато гледаме едно състезание, можем да видим този принцип в действие – първият побеждава, а вторият е тъжен. Няма никакво значение колко усилия ще положиш и какво си направил, дали си тренирал или не – ти си втори, а само първият получава наградата. Този принцип е заложен във всеки един от нас още от самото ни детство. Ние трябва да сме най-добрите, за да влезем в добро училище, за да ни приемат в желаната специалност в университета, за желаната работа. Системата е субективна и много не могат да се справят с тези изисквания, провалят се в това състезание и животът им е пълен след това с разочарования и страхове от бъдещето и настоящето. Бог обаче не използва този принцип. Той не оценява количествено работата, а според положените усилия. Не всеки в тази притча получава по равно, единият получава пет, другият два, а третият един талант. Но и оценката не е свързана с количественото изпълнение – Господ не казва на единият: Ти си на първо място, защото си спечелил пет таланта, а ти си втори, защото си спечелил само два. За Бога са важни положените усилия и затова оценката и на двамата е: **“Хубаво, добър и верен слуга! Над малкото си бил верен, над многото ще те поставя. Влез в радостта на господаря си.”** Тази оценка е добра и справедлива, защото въпреки, че двамата слуги не са успели в същия размер и не са спечелили същия брой таланти, те са положили същите усилия – Те са дали по сто процента от себе си, те имат, относително казано, 100%, увеличение! Очевидно е, че са дали най-доброто от себе си, направили са най-доброто, на което са били способни. Не е ли насърчително да знаем това? Да нашата работа не може да се сравни с тази на Петър и Павел, или пък на Джон Уесли и Били Гръм, но във всеки момент в който даваме всичко от себе си, и даваме сто процента от себе си, и инвестираме всичко, което ни е поверено за Божието царство, тогава ни очаква и същата награда – да влезем в радостта на Господаря. Този факт има две важни последствия в живота на

християнина – на първо място, да ни покаже, че няма малки и големи хора, няма малки или големи задачи, важно е да даваш сто процента от себе си. На второ място, това ни показва, че Исус гледа на нас строго индивидуално съобразно нашите лични способности и възможности. Исус ни оценява според усърдието ни – важно е да даваш максимума от всичко, което притежаваш. Добър пример в това отношение е дарението на вдовицата в храмовата каса (Марк 12, 41-43): **“И като седна Исус срещу съкровищницата, гледаше как народът пуска пари в съкровищницата; и мнозина богаташи пускаха много. А една бедна вдовица дойде и пусна две лепти, т. е. един кодрант. И повика учениците Си и им каза: Истина ви казвам, тази бедна вдовица пусна повече от всички, които пускат в съкровищницата;”** Важно е дали даваш всичко от себе си, а не количеството. Още три важни неща можем да споделим по отношение на първите двама слуги: те са наречени верни; наречени са така, защото са поели отговорността, която Бог им е поверил. Бог посочва, че отговорността, която имаме в този свят, е малка част от това, което ще ни бъде показано и поверено един ден, след като Господарят се върне при нас, след като Исус дойде отново тук, на тази земя или пък ние отидем при Него. Текстът ни навежда, че онова, което ни очаква, е много повече от всичко, което сме видели в този свят; и на трето място, Исус ни напомня, че каквото и да сме преживели в този свят, накрая на всичко ни очаква широко отворена врата, ако сме били верни и сме опазили повереното ни, и радост. Бог ни очаква със отворени обятия, готов да ни приеме и да обърше всяка една сълза от очите ни.

3.2. Безотговорният и мързелив слуга. В притчата има и второстепенни въпроси, които не бива да подминаваме. Не можем да пропуснем човека, който не прави нищо със своя талант и го скрива в земята. В древността се е смятало, че да заровиш нещо е сигурен начин да скриеш нещо, стига да отбележиш внимателно мястото. Първоначално, по времето на Исус, тези думи са се отнасяли за фарисеите. Те са тези, които са се считали за хранителите на поверените от Бога Петокнижие и Закон. И те ги съхраняват непроменени, скриват ги така добре, че обикновените хора да нямат достъп до тях. И не оползотворяват добре своята отговорност. Искат религия без промени и рискове. Затова Исус ги осъжда. Те са безполезни слуги и скъпото им притежание - Законът, - ще им бъде отнет, а те ще се озоват извън царството, в тъмнината Този образ може обаче да бъде приложен не само към фарисеите, а към всички, не изключвам от това число и всички нас, разбира се, решени да запазят съществуващото положение, да не се променят, и тези, които отказват да служат на Бога в отговорностите, които Той им е поверил. Важно е не количеството таланти, важно е как ги оползотворяваме. Третият слуга също смяташе себе си за човек, който следва Бога, но самият му образ за Бога е изкривен от самото начало: **“Тогави се приближи този, който беше получил един талант, и каза: Господарю, аз те знаех, че си строг човек; жънеш, където не си сял, и събираш, където не си пръскал; и като се уплаших, отидох и скрих таланта ти в земята; ето, имам своето.”** Бог за този човек е жесток сатрап, който чака всяка човешка грешка, за да се възползва от човешкия провал. Той живееше в страх от господаря. Вероятно Бог виждаше какъв е този човек, което е показателно от малкото, което му повери, но въпреки това му даде шанс и отговорност, която в края на краищата този слуга не оправда. За всички, които не поемат отговорността да служат на Бога е запазено страшно наказание: **“А този безполезен слуга хвърлете в тъмнината отвън; там ще бъде плач и скърцане със зъби.”** Най-ужасната присъда е безполезен слуга. Бог е направил всеки един човек полезен, сътворил го е да прославя Бога с живота си; ако не го прави, той остава безполезен.

4. Заключение. Какви слуги сме ние? Как живеем живота си? Живеем ли го с пълното съзнание че е дар и че Бог ни е избавил в Исус Христос и ни е дал шанса да бъдем в Неговото царство. Бог поверява отговорност на всеки един, който иска да Го следва. Ако истински обичаме Бога, ще поемем отговорностите, които Той ни поверява, с вярата, че Той няма да ни даде повече, отколкото можем да носим. Ако осъзнаваме какво Той е направил за нас, ще даваме 100 % от себе си и няма да се щадим. Ако го правим отговорно, имаме похвалата на Господаря и подновеното Му, още по-голямо доверие. Осъдени са онези, които не опитват, осъдени са онези, които не са разбрали, че истинската наслада в този живот е да служим на Господаря, на Онзи, който е началото и края на живота и на Онзи, Който чрез Сина Си е направил възможно да влезем в Небесното царство. За този Бог си струва да дадем всичко от себе си. Служете там, където сте, не жалете усилията си, благовествайте и бъдете верни, и тогава ще се превърнете в благословение за хората около вас, а Господ ще ви чака с отворени обятия: **“Хубаво, добър и верен слуга!”** Амин.